

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a z členov JUDr. Ing. Miroslava Gavalca a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD., v právnej veci žalobcu: **R. a.s.**, H., právne zastúpeného JUDr. M., advokátom v B., proti žalovanému: **Slovenská obchodná inšpekcia, Ústredný inšpektorát SOI Bratislava**, Prievozská č. 32, P. O. Box č. 29, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. D/0158/01/2007 zo dňa 16.11.2007, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S 10/2008-42 zo dňa 22.1.2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S 10/2008-42 zo dňa 22.1.2009 **p o t v r d z u j e .**

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia č. D/0158/01/2007 zo dňa 16.11.2007, ktorým žalovaný na odvolanie žalobcu potvrdil rozhodnutie Inšpektorátu SOI so sídlom v Bratislave pre Bratislavský kraj č. D/0158/01/2007 zo dňa 27.6.2007 o uložení pokuty žalobcovi v sume 35.000,-Sk (1.161,79-€) podľa § 14 ods. 2 zákona č. 108/2000 Z. z. o ochrane spotrebiteľa

pri podomovom predaji a zásielkovom predaji (ďalej len zákon č. 108/2000 Z. z.) pre porušenie § 7 ods. 1 písm. d/ tohto zákona.

Krajský súd tak rozhodol potom, čo po preskúmaní rozhodnutia a postupu správneho orgánu v rozsahu žalobných dôvodov dospel k záveru, že rozhodnutie i postup správneho orgánu boli v súlade so zákonom.

Krajský súd nesúhlasil s názorom žalobcu, že v predmetnej veci sa právne vzťahy mali posudzovať podľa zákona č. 258/2000 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a nie podľa zákona č. 108/2000 Z. z., pretože jednoznačne šlo o podomový predaj, ktorý sa uskutočnil na základe ústnej zmluvy uzatvorenej medzi predávajúcim – žalobcom a spotrebiteľom, ktorému predal výrobky. Poukázal na objednávku, ktorá je prílohou zmluvy o úvere, z ktorej bolo nesporné, že prostredníctvom svojho pracovníka žalobca odovzdal kupujúcemu objednané výrobky a v počte a druhu uvedenom na objednávke.

Krajský súd sa stotožnil s právnym záverom žalovaného, že v danom prípade nesporne vyplýva z celkovej činnosti žalobcu ako aj z priloženej objednávky a faktúry, úmysel žalobcu realizovať predaj tovaru prostredníctvom spolupracovníka, ktorý nesporne napĺňal znaky podomového predaja.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca včas odvolanie a žiadal ho zmeniť a žalobe vyhovieť. Namietal, že rozhodnutie a postup žalovaného neboli v súlade so zákonom a žalovaný nezistil skutočný stav veci úplne a dokazovanie nebolo vykonané dostatočne tak, aby jednoznačne preukázalo protiprávne konania žalobcu. Žalovanému vytýkal, že inšpekčný záznam neobsahuje výsledok kontroly, t. j. zistenie, či bol porušený právny predpis a preto nemohol byť dôveryhodným podkladom pre rozhodovanie správneho orgánu, ako aj skutočnosť, že v zázname nie je uvedené, že kúpna zmluva bola uzatvorená písomne, čo je podstatná skutočnosť pre určenie zodpovednosti žalobcu za porušenie § 7 ods. 1 písm. d/ zákona č. 108/2000 Z. z., pretože túto povinnosť má predávajúci pri podomovom predaji len v prípade, že sa zmluva uzatvára písomne (§ 3 ods. 1, 2 zákona č. 108/2000 Z. z.). Zdôraznil, že zmluvy so spotrebiteľmi sú uzatvárané konkludentne – písomná objednávka a faktické odovzdanie tovaru.

Krajskému súdu vytýkal, že v odôvodnení rozsudku neuviedol dôvody, na základe ktorých dospel k záveru, že predaj bol podomový a v tejto časti považoval rozsudok súdu za nepreskúmateľný. Z odôvodnenia rozsudku navyše nevyplýva nespornosť žalobcovho úmyslu vykonávať predaj prostredníctvom spolupracovníkov tak, aby napíňal znaky podomového predaja a táto skutočnosť v konaní nebola preukázaná.

Žalobca vyjadril názor, že odôvodnenie výšky uloženej sankcie správnym orgánom bolo nedostatočné, pretože žalovaný bližšie nezdôvodnil, ktoré skutočnosti boli podkladom na ustálenie jej výšky a akými úvahami bol pri tom vedený a na podporu svojho názoru poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Sž 75/01 z 28.11.2001.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhol rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť. Trval na tom, že so všetkými námietkami žalobcu sa vysporiadal už aj vo vyjadrení k žalobe zo dňa 11.4.2008, na ktoré poukázal. Uviedol, že ako dozorný orgán v zmysle zákona č. 108/2000 Z. z. správne zistil skutkový stav a vyvodil právny záver v tom zmysle, že žalobca porušil povinnosť predávajúceho ustanovenú v § 7 ods. 1 písm. d/ zákona č. 108/2000 Z. z., pretože žalobca si pri podomovom predaji nesplnil povinnosť písomne upozorniť spotrebiteľa najneskôr pri uzavretí zmluvy na jeho právo od nej odstúpiť do siedmich pracovných dní odo dňa prevzatia tovaru alebo uzavretia zmluvy o poskytnutí služby a uviesť meno a adresu alebo názov a sídlo osoby, u ktorej môže toto právo uplatniť, za čo bola žalobcovi uložená pokuta, ktorej výšku považoval žalovaný za primeranú k zistenému porušeniu zákona a rozsahu dopadu na spotrebiteľa.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Zo spisu prvostupňového súdu ako aj z administratívneho spisu žalovaného odvolací súd zistil, že dňa 8.3.2007 bola v sídle žalobcu vykonaná kontrola na základe podnetov spotrebiteľov č. 168/2007, 169/2007 a 59/2007. Na základe zistených nedostatkov bolo začaté správne konanie o uložení pokuty žalobcovi pre porušenie § 7 ods. 1 písm. d/ zákona č. 108/2000 Z. z. Oznámenie o začatí správneho konania zo dňa 28.5.2007 bolo doručené žalobcovi dňa 1.6.2007.

Prvostupňový správny orgán rozhodnutím č. D/0158/01/2007 zo dňa 27.6.2007 uložil žalobcovi podľa § 14 ods. 2 zákona č. 108/2000 Z. z. pokutu vo výške 35.000,-Sk (1.161,79-€) pre porušenie povinnosti vyplývajúcej z § 7 ods. 1, písm. d/ tohto zákona.

Na odvolanie žalobcu žalovaný rozhodnutím zo dňa 16.11.2007 napadnuté rozhodnutie potvrdil. K námietkam žalobcu uviedol, že inšpekčný záznam patrí medzi relevantné podklady k rozhodnutiu a je záznamom z kontroly, v ktorom konajúci inšpektori opíšu zistený stav na mieste samom, prípadne aj problematiku podnetov, k čomu sa vyjadří zodpovedná osoba a správnosť záznamu potvrdí svojim podpisom, resp. uvedie, s čím nesúhlasí. Dodal, že kontrola bola vykonaná v súlade s právnymi predpismi a prvostupňový správny orgán správne posúdil skutkový stav. Nesúhlasil s námietkou žalobcu, že výrobky neboli predávané formou podomového predaja, pretože žalobca nijakým spôsobom nepreukázal, že by bola návšteva predajcu u spotrebiteľa vopred spotrebiteľom telefonicky vyžiadaná. Konštatoval, že v predmetnom išlo jednoznačne o podomový predaj, pri ktorom je predajca povinný pri uzatváraní zmlúv so spotrebiteľmi okrem všeobecných podmienok predaja plniť aj všetky osobitné povinnosti uložené mu zákonom č. 108/2000 Z. z., vrátane povinnosti písomne informovať spotrebiteľa o jeho práve odstúpiť od zmluvy do 7 pracovných dní odo dňa prevzatia tovaru a o osobe, u ktorej toto právo môže spotrebiteľ uplatniť.

Preskúvanie zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov v správnom súdnictve je ovládané dispozičnou zásadou (§ 249 ods. 2 OSP).

Podľa § 250i ods. 3 OSP pri preskúvaní zákonnosti a postupu správneho orgánu súd prihliadne len na tie vady konania pred správnym orgánom, ktoré mohli mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov pre marenie výkonu kontroly orgánom kontroly vnútorného trhu (ďalej len zákon č. 128/2002 Z. z.) je Slovenská obchodná inšpekcia; vo svojej kontrolnej a rozhodovacej činnosti je nezávislá.

Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 128/2002 Z. z. Slovenská obchodná inšpekcia je orgánom štátnej správy podriadeným Ministerstvu hospodárstva Slovenskej republiky. Je rozpočtovou

organizáciou napojenou na štátny rozpočet v kapitole Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len "ministerstvo"). Člení sa na Ústredný inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Bratislave (ďalej len "ústredný inšpektorát") a jemu podriadené inšpektoráty Slovenskej obchodnej inšpekcie (ďalej len "inšpektorát"), a to:

- a) Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Bratislave pre Bratislavský kraj,
- b) Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Trnave pre Trnavský kraj,
- c) Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Prievidzi pre Trenčiansky kraj,
- d) Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie v Nitre pre Nitriansky kraj,
- e) Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Žiline pre Žilinský kraj,
- f) Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie v Banskej Bystrici pre Banskobystrický kraj,
- g) Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Prešove pre Prešovský kraj,
- h) Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Košiciach pre Košický kraj.

Podľa § 2 zákona č. 108/2000 Z. z. podomový predaj tovaru alebo poskytovanie služieb, zásielkový predaj tovaru alebo poskytovanie služieb sa uskutočňujú na základe zmluvy, (§§ 51 - 54 OZ) ktorá sa uzaviera medzi predávajúcim (§ 2 ods. 2 ObZ), ktorý spotrebiteľovi predáva výrobky alebo poskytuje služby, alebo osobou konajúcou v mene alebo v záujme predávajúceho (ďalej len "predávajúci") a spotrebiteľom na tovar alebo služby, ktoré z predaja tovaru alebo z poskytovania služieb nie sú týmto zákonom vylúčené alebo zakázané (ods. 1).

Ak sa zmluva uzaviera písomne, musí obsahovať okrem všeobecných náležitostí (§§ 588 - 627 OZ) ustanovenia o záruke, spôsobe uplatňovania reklamácie a o práve na odstúpenie od zmluvy (ods. 2).

Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 108/2000 Z. z. podomový predaj je predaj tovaru alebo poskytovanie služieb na základe zmluvy uzavretej medzi predávajúcim a spotrebiteľom, najmä

- a) pri akcii organizovanej predávajúcim mimo miesta prevádzkarne alebo mimo trhového miesta,
- b) pri návšteve predávajúceho u spotrebiteľa, u iného spotrebiteľa alebo na pracovisku spotrebiteľa, ak si spotrebiteľ takúto návštevu nevyžiadal, alebo**

c) pri návšteve predávajúceho u spotrebiteľa, ak si spotrebiteľ návštevu vyžiadal a predávajúci mu ponúkne aj iný tovar alebo službu, o ktorú spotrebiteľ pri vyžiadaní návštevy neprejavil záujem.

Podľa § 7 zákona č. 108/2000 Z. z. pri podomovom predaji je predávajúci povinný okrem všeobecných podmienok predaja a podmienok prevádzkovania živnosti splniť tieto povinnosti:

- a) preukázať spotrebiteľovi a iným oprávneným osobám (§ 14 ods. 1), ak si to vyžadujú,
 1. svoju totožnosť, trvalý pobyt a živnostenské oprávnenie, ak podomový predaj vykonáva fyzická osoba vo vlastnom mene a na vlastný účet; živnostenské oprávnenie nie je povinná preukázať fyzická osoba, ktorá predáva spotrebiteľovi rastlinné a živočíšne výrobky z vlastnej drobnej pestovateľskej alebo chovateľskej činnosti alebo lesné plodiny,
 2. obchodné meno a sídlo, ak podomový predaj vykonáva právnická osoba prostredníctvom svojho zamestnanca, sprostredkovateľa alebo tretej osoby, ktoré vystupujú v jej mene,
- b) splniť informačnú povinnosť o predávanom tovare podľa osobitného zákona,
- c) písomne informovať spotrebiteľa o tom, kde a akým spôsobom môže spotrebiteľ reklamovať vady tovaru alebo poskytnutej služby,
- d) písomne upozorniť spotrebiteľa najneskôr pri uzavretí zmluvy na jeho právo písomne odstúpiť od zmluvy do siedmich pracovných dní odo dňa prevzatia tovaru alebo uzavretia zmluvy o poskytnutí služby a uviesť meno a adresu alebo názov a sídlo osoby, u ktorej môže toto právo uplatniť.**

Predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu o zamietnutí žaloby žalobcu, preto Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací primárne v medziach odvolania preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami žalobcu a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel, k záveru, že krajský súd sa zaoberal všetkými námietkami žalobcu a pokiaľ dospel k záveru o nespochybniteľnosti zistenia správneho orgánu o tom, že žalobca sa dopustil porušenia § 7 ods. 1 písm. d/ zákona č. 108/2000 Z. z., pretože písomne neupozornil kupujúcich na ich právo odstúpiť od zmluvy

za podmienok stanovených v zákone č. 108/2000 Z. z., ktorým sa predaj výrobkov spotrebiteľom riadil, bolo potrebné rozhodnutie súdu, ktorý zamietol žalobu žalobcu, keď vzhľadom na spoľahlivo zistený skutkový stav veci v správnom konaní považoval postup žalovaného ako aj jeho rozhodnutie za vydané v súlade so zákonom, považovať za správne. V postupe krajského súdu nezistil odvolací súd žiadne pochybenie.

Odvolací súd sa stotožnil so záverom krajského súdu a žalovaného, že žalobca predával výrobky (ekologické čistiace produkty) formou podomového predaja, pretože k ich predaju spotrebiteľovi došlo jedným zo spôsobov demonštratívne vymedzených v § 5 ods. 1 písm. b/ zákona č. 108/2000 Z. z. – na základe konkludentne uzavretej zmluvy medzi predávajúcim a spotrebiteľom pri návšteve predávajúceho u spotrebiteľa v jeho bydlisku, pričom žalobca nepreukázal, že spotrebiteľ si takúto návštevu sám vyžiadal. Je zrejmé, že k predaju výrobkov nedošlo v prevádzkarni ani trhovom mieste žalobcu (t.j. mieste kam prichádza zákazník z vlastnej iniciatívy uspokojiť svoj dopyt po tovare alebo službách), ale v mieste bydliska spotrebiteľa prostredníctvom obchodného zástupcu žalobcu t. j. spôsobom, akým obyčajne predajca z vlastnej iniciatívy realizuje ponuku tovaru alebo služieb. Pokiaľ aj žalobca v konaní namietal, že návštevy u spotrebiteľov boli vopred telefonicky dojednané a poukazoval opakovane na objednávku jednej z poškodených spotrebiteľiek, v ktorej táto podpisom potvrdila, že návšteva bola vopred telefonicky dojednaná, ani podľa odvolacieho súdu to však nie je relevantným dôkazom svedčiacim o tom, že návštevu si táto spotrebiteľka sama vyžiadala, pretože z uvedeného je zrejmé len to, že vopred telefonicky bolo dojednané miesto a čas ukážky tovaru, nie však iniciatíva spotrebiteľky návštevu dohodnúť. Iné dôkazy svedčiace o opaku žalobca v konaní napriek výzve správneho orgánu nepredložil, preto aj podľa názoru odvolacieho súdu sa na konanie žalobcu v predmetnej právnej veci vzťahujú ustanovenia zákona č. 108/2000 Z. z.

Odvolací súd nepovažoval za relevantnú ani námietku žalobcu, že povinnosť v zmysle § 7 ods. 1 písm. d/ zákona č. 108/2000 Z. z. sa vzťahuje len na zmluvy uzatvárané písomne a nie konkludentne. Ustanovenie § 2 ods. 2 zákona č. 108/2000 Z. z. upravuje náležitosti zmluvy medzi predávajúcim a spotrebiteľom tak, že ak je zmluva uzatváraná písomne, má obsahovať okrem všeobecných náležitostí kúpnej zmluvy stanovených v OZ aj ďalšie osobitné náležitosti v zmysle zákona č. 108/2000 Z. z., ktorými sú ustanovenia o záruke, spôsobe uplatňovania reklamácie a o práve na odstúpenie od zmluvy. Výkladom tohto ustanovenia však nemožno dospieť k záveru o tom, že pri podomovom predaji sa zmluvy

uzatvárajú len písomne a teda, že ak predávajúci v predmetnej veci uzavrel so spotrebiteľom kúpnu zmluvu konkludentne, tak to vylučuje aplikáciu zákona č. 108/2000 Z. z. Naopak, pri podomovom predaji možno kúpnu zmluvu uzavrieť písomne alebo konkludentne, avšak pri písomnej forme sa vyžadujú navyše osobitné náležitosti v zmysle § 2 ods. 2 zákona č. 108/2000 Z. z. Ustanovenie § 7 tohto zákona obsahuje povinnosti predávajúceho pri podomovom predaji, pričom jednou z týchto povinností je aj povinnosť písomne upozorniť spotrebiteľa najneskôr pri uzavretí zmluvy na jeho právo písomne odstúpiť od zmluvy do siedmich pracovných dní odo dňa prevzatia tovaru alebo uzavretia zmluvy o poskytnutí služby a uviesť meno a adresu alebo názov a sídlo osoby, u ktorej môže toto právo uplatniť. Predávajúci má teda zákonom danú povinnosť voči spotrebiteľovi pri uzavretí písomnej kúpnej zmluvy uviesť v nej okrem iného i právo spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy a pri konkludentne uzavretej kúpnej zmluve na toto právo spotrebiteľa upozorniť a to písomne.

Žalobca v odvolaní proti rozsudku krajského súdu namietal výšku uloženej pokuty a nedostatok jej odôvodnenia. Na túto námietku uplatnenú žalobcom až v štádiu odvolacieho konania odvolací súd s poukazom na ustanovenie § 250h ods. 1 OSP neprihliadol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožnil so skutkovými i právnymi závermi súdu prvého stupňa uvedenými v napadnutom rozsudku a pretože odvolacie námietky žalobcu neboli spôsobilé spochybníť jeho vecnú správnosť, odvolací súd ho podľa § 219 OSP potvrdil.

Vzhľadom na to, že žalobca v odvolacom konaní nebol úspešný, súd mu v súlade s ustanovením § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 250k ods. 1 OSP právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 19. januára 2010

JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Lubica Kavivanovová